

De dienstbode

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Helen Klein Ross

De dienstbode

Vertaald door
Saskia Peterzon-Kotte

Ambo|Anthos
Amsterdam

Het fragment op p. 159 is afkomstig uit: *Omar Khayyams Rubaiyat*.
Naar het Engelsch van Fitz-Gerald, met illustraties door Jessie M. King
en bandteekening van C.L. van Balen. Vertaling: Chr. van Balen.
Amsterdam: Scheltens & Giltay, 1910

ISBN 978 90 263 4795 5

© 2018 Helen Klein Ross

This edition published by arrangement with Little, Brown
and Company, New York, New York, USA. All rights reserved.

© 2019 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Saskia Peterzon-Kotte

Oorspronkelijke titel *The Latecomers*

Oorspronkelijke uitgever Little, Brown US

Omslagontwerp bij Barbara, gebaseerd op

een ontwerp van Lauren Harms

Omslagillustratie © CollaborationJS/Arcangel Images

Foto auteur © John Gruen

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Deze roman is opgedragen aan mijn Iers-Amerikaanse moeder,
Margaret Whelan Klein
Ook aan Katherine en Margaret
En, natuurlijk, aan Donald

One tree is black.
One window is yellow as butter.

A woman leans down to catch a child
who has run into her arms
this moment.

Stars rise.
Moths flutter.
Apples sweeten in the dark.

– Eavan Boland, 'This Moment'

Noot van de auteur

Hoewel veel van de gebeurtenissen in dit verhaal historische voorvallen zijn, is deze roman een fictief werk. (Zoals Muriel Spark opmerkte is het een klap voor een romanschrijver, die trots is op zijn verzinsels, als lezers daaraan twijfelen.) Maar omdat ik in een dorp in Connecticut woon, in een huis dat lijkt op dat wat ik hier beschrijf, is het misschien nodig om te zeggen dat de personages en het dorp dat ze bevolken fictief zijn en dat dit geen verhulde biografie is. Hoewel het verhaal dus geen werkelijkheid is, hoop ik toch dat het waarachtig klinkt voor lezers die, net als ik, geloven dat fictie gaat over onze diepste waarheden.

Luther Hollingworth x (1765) **Mehitabel Highmore**
1743-1795 (52) 1745-1830 (85)

Titus Milton Hollingworth x (1800) **Rebekah Waitstill**
1777-1836 (59) 1778-1816 (38)

Phineas Hollingworth x (1855) **Hannah Laverstock Hollingworth**
1810-1887 (77) (tweede vrouw) 1836-1895 (59)

Benjamin Laverstock Hollingworth
1857-1927 (70)

1884-1890 Benjamin
1889 Rachel x (1910) Félix Charboneau
1891 Benno
1895 Hannah x (1915) Richard Boxford

Sarah Stanton Hollingworth
1887-1970 (83)

Gertrude 'tante Gert' Stanton
1865-1910
woonde in Hollingwood van 1899
tot 1903

Dorothy Emma Sturbridge
1928-1967 (39)

Jack Earl Duffy
1954-september 2001

x (1952)

Ruth Hollingworth Porter
1954-

Emma Beatrice Duffy
1986-

Trowbridge-school

Kasteel in 1860 gebouwd door tabaksbaron voor Duitse echtgenote
Geërfd door dochter, die er een school van maakte
Benno 1905-1909
Vincent 1924-1928
Emma 2002-2005 (honderdjarig bestaan)

Stamboom van de familie Hollingworth

Wellington, CT
gesticht in 1741

x (1885) **May Stanton Hollingworth**
1865-1899 (34)

Nettie Wallace, geb. 1883,
dochter van voormalige slaven
die naar het noorden verhuisden
en overleden in de sneeuwstorm
van 1888

Alma Brigg Porter
1867-1955 (88)

x (1910) **Edmund Fitch Porter**
1884-1939 (54)

x (1952) **Vincent Hollingworth Porter**
1909-2005 (96)
Geadopteerd 24-12-1914

Hollingwood-bedienden
Nettie 1888-1915
Bridey 1909-1928
Lilah 1926-1948
Buurtbewoners 1948-1964
Bea 1964-1999
Arlette 1986-

Abigail Porter (Ruths zus)
1956-

Norah en Hugh Molloy, gehuwd in 1891, Ierland

1892 Brigid (Bridey) Molloy,
geëmigreerd naar vs: april 1908

1894 Kathleen
1896 Jeremiah, doodgeboren
1897 Quinn
1899 Dan
1901 Margaret
1902 Nell
1904-1905 Patrick
1906 Deirdre (Daisy)

PROLOOG

Emma

Upper East Side, Manhattan

September 2001

Emma duwde de deur van de meisjes-wc's bij de receptie open, draaide een kraan aan en hield haar handpalmen naar boven gericht om koel water over de aderen in haar polsen te laten lopen, het trucje om zichzelf te kalmeren dat Arlette haar had geleerd toen ze op de peuterspeelzaal zat.

Toen Emma naar buiten kwam, stond haar moeder daar. Haar moeder zorgde er gewoonlijk zorgvuldig voor dat ze er op haar best uitzag als ze naar Thatcher in het chiquere deel van de stad kwam, maar nu was haar mascara uitgelopen, haar lipstick verdwenen en haar gezicht nat van het zweet en de tranen. Haar moeder omhelsde haar en voor deze ene keer omhelsde Emma haar ook en verschool ze zich in haar armen alsof ze een klein kind was in plaats van een eersteklasser op highschool. Haar moeder zei dat ze haar mee naar huis zou nemen.

Opeens begonnen de meisjes om hen heen te zeggen dat Emma en haar moeder wel met een van hen mee naar huis konden komen, want ze woonden allemaal heel dichtbij, hooguit een paar straten verderop.

Maar Emma wilde nu eens een keer hetzelfde als haar moeder, namelijk naar huis. Ze hoopte dat haar vader er was. Ze wist dat haar moeder dat ook hoopte.

Toen ze op straat liepen, zagen ze dat veel winkels al gesloten

waren; er waren haastig geschreven bordjes op harmonicahekken geplakt: GESLOTEN WEGENS DE GEBEURTENISSEN VAN VAN-DAAG.

‘We zullen geld moeten hebben,’ zei haar moeder, maar de pinautomaten waar ze langsliepen, waren TOT NADER ORDER BUITEN GEBRUIK. Er stonden lange, slingerende rijen voor banken en betaaltelefoons.

Later vond Emma het ironisch dat ouders die erop tegen waren geweest hun kinderen een mobiele telefoon te geven, eindelijk op andere gedachten werden gebracht door de gebeurtenissen van een dag waarop mobiele telefoons nutteloos bleken.

Er had zich een enorme menigte verzameld voor elektronicazaak Crazy Eddie. Wat was er in de uitverkoop dat zoveel mensen daar op dit moment voor in de rij gingen staan? Toen zag ze het: ze keken naar de tv’s in de etalage. Emma en haar moeder bleven ook staan om te kijken. Het nieuws ging zo snel dat het in tickertapes moest worden gebracht onder in het scherm. Zuidelijke toren ingestort.

Ze zagen de toren keer op keer in puin vallen. Telkens wanneer hij viel, werd Emma overspoeld door dankbaarheid omdat haar vader in de andere toren werkte. Maar daarna toonden ze beelden van de noordelijke toren en voelde ze haar ogen prikken. De ramen in de toren waren zo ontworpen dat ze niet open konden, maar toch leek het alsof mensen naar buiten leunden. Er vlogen donkere vlekken omlaag langs het gebouw. Emma dacht dat het brokstukken waren van de brand, maar de camera’s zoomden in en toen zag ze het: de donkere vlekken waren mensen. Mensen sprongen. Sommigen vielen recht omlaag, anderen kromden zich tijdens hun val en maakten een omgekeerde C, als een overwinningssprong, en Emma sloot haar ogen en deed iets wat ze niet meer gedaan had sinds ze klein was: ze pakte haar moeders hand. Haar moeder kneep erin en bracht de rug van Emma’s hand naar haar lippen.

Emma wist zeker dat haar vader niet een van de springers was.

Hij zou nooit gesprongen hebben, want dat zou betekenen dat hij bij hen vandaan sprong.

Toen ze bij de metro op Eighty-Sixth kwamen, stond er op een bordje bij de ingang: VANDAAG BUITEN DIENST.

Ze liepen naar Third, waar ze, tegen het verkeer in, een leger-tank zagen aankomen! Was er oorlog uitgebroken?

Haar moeder stak haar arm omhoog om een taxi aan te houden. Er waren geen taxi's te zien, maar nadat de stoplichten vele malen van kleur waren gewisseld, kwam er een enigszins gedeukte auto voor hen tot stilstand. Taxi. Emma's moeder maakte het achterportier open en Emma ging op de scheuren in het vinyl zitten en schoof opzij om plaats te maken voor haar moeder. Maar die stapte niet in.

'Ga naar One Hundred and Twenty-Fifth Street,' zei ze tegen Emma en ze viste een twintigdollarbiljet uit haar portemonnee. 'Neem de trein naar opa. Wacht in Hollingwood tot ik met papa daarheen kom.'

Bij het horen van het woord 'papa' vulden Emma's ogen zich met tranen.

'Nee!' zei Emma, die het geld wegduwde en over de achterbank terug schoof naar haar moeder. 'Ik blijf bij jou. Ik wil naar huis!'

'Ze laten er nu niemand door ten zuiden van Fourteenth. Doe dit voor mij, Emma. Ik kan me nu niet ook nog zorgen maken om jou.' Ze stopte het biljet in de zak van Emma's blazer.

De auto reed weg en Emma hoorde uit de speakers in het dashboard: 'Nationale Garde staat op scherp... angst voor biologisch besmettingsgevaar.'

Nu ze in haar eentje op de achterbank zat, begon ze te huilen. Ze stelde zich voor dat haar ouders vergiftigde lucht inademden en een vreselijke, fatale ziekte opliepen. En hoe zou het met haar kat gaan?

Ze had later die dag een afspraak bij de orthodontist, maar het deed er niet meer toe hoe recht je tanden stonden.

Het verkeer was een ramp. De auto deed er heel lang over om veertig blokken noordwaarts naar het station te komen. De chauffeur en zij praatten niet met elkaar. Ze luisterden alleen maar naar het nieuws.

Toen Emma het bankbiljet uit haar zak haalde en het over de rugleuning van de voorstoel heen aan de chauffeur wilde geven, nam hij het niet aan.

‘Hou maar, schat,’ zei hij. ‘Ik ben geen taxichauffeur. Ik stond gewoon stil voor het stoplicht. Maar sterkte, en doe wat je moeder zegt.’

‘Bedankt.’ Ze knikte en bedacht dat zijn vriendelijkheid op elke andere dag vreemd zou zijn geweest.

Reden er nog treinen? Waren haar opa en Arlette veilig?

Hollingwood stond al in Wellington, Connecticut sinds haar betbetovergrootvader het in 1853 had laten bouwen.

Zou het er nog steeds staan?

I

Bridey

Hollingwood

Oktober 1927

Die ochtend, uren nadat de haan had gekraaid maar nog voordat de toren van het gemeentehuis acht had geslagen, liep Bridey de smalle trap vanuit de keuken op en klemde haar handen stevig om de geribbelde handvatten van het ovale zilveren dienblad waarop meneer Hollingworths ontbijt stond te trillen. Serveerhandschoenen werden niet verplicht gesteld in Hollingwood, zoals in de grote huizen aan Fifth Avenue, waar een jeugdvriendin van haar werkte, maar Bridey droeg ze toch. Het voorkwam afdrukken op het zilver en dat bespaarde op termijn tijd, want dan hoefden de dienbladen en schenkkannen niet zo vaak te worden gepoetst.

Het ontbijt van meneer Hollingworth was karig, vergeleken bij de feestmalen die Nettie en zij vroeger altijd bereidden: bloedworst en custard, luchtige vruchtencakes en muffins, gepocheerde en geklutste en heel zachte of harde eieren, al naar gelang hij en zijn vier kinderen ze die dag bleefden. Maar dat was jaren geleden, toen de kinderen nog kinderen waren en het ontbijt nog een uitgelaten begin van de dag in de eetkamer was in plaats van een rustige maaltijd van een invalide die het grootste deel van de dag op bed lag.

Nu bracht ze meneer Hollingworth een gepocheerd ei op toast, samen met een pot koffie en een kannetje room, afgeschept van een fles die vanochtend was neergezet door de jongens van By-

field, die hun vaders melkroute hadden overgenomen. Het brood was boven het vuur geroosterd, ondanks het onlangs aangeschafte elektrische broodrooster, dat ze in de voorraadkamer verstopt had zodat het haar niet verwijtend aankeek. Sarah, de oudste, had het meegenomen van een reizende huishoudbeurs in Hartford, maar Bridey vertrouwde het apparaat niet. Ze was ervan overtuigd dat ze nooit zeker kon zijn dat iets wat zo ingewikkeld werkte de kleur van de toast kon produceren die zij beoogde en, belangrijker nog, dat ze nooit zeker kon zijn dat het ding haar niet zou elektrocuteren. Ze roosterde het brood nu al bijna haar hele vierendertigjarige leven boven het vuur. Wat zou het voor voordelen kunnen hebben om een klusje op een andere manier te doen, terwijl ze het beheerste en zonder nadenken handmatig kon uitvoeren? De elektrische melkseparator van diezelfde huishoudbeurs stond naast het broodrooster. Beide apparaten werden omhuld door doeken die ze niet alleen beschermden tegen het stof, maar ook tegen Sarahs blik, mocht ze in de voorraadkamer komen, wat zeer onwaarschijnlijk was.

Bridey had slechts geringe waardering voor elektrificatie. Het huis was zo'n tien jaar ervoor van elektriciteit voorzien, een tijd nadat zij van de boot vanuit het zuidwesten van Ierland was gestapt, waar ze nog nooit van elektrische verlichting gehoord hadden en het altijd prima zonder hadden gered, dank u vriendelijk. Nu vond ze het prettig om 's avonds te kunnen naaien of lezen, wat bij flakkerend kaarslicht moeilijk was. Ze was vol lof over de elektrische ijskast. Maar Amerikanen geloofden dat als iets goed was, meer van dat goede nog beter was. Elektrische strijkijzers, elektrische naaimachines en zelfs elektrische aanstekers voor de sigaren van mannen – Bridey zag er het nut niet van in, hoewel meneer Tupper, de elektricien, haar verzekerde dat dergelijke arbeidsbesparende apparaten al onmisbaar bleken voor dienstbodes.

Er ging een bel in het trappenhuis. De keukendeur aan de achterkant. Verdorie. Bridey deed een stap naar achteren, draaide zich